

Praha: 11. 7. 2011
Číslo jednací: 138010/2011/KUSK
Spisová značka: SZ_079488/2011/KUSK
Vyřizuje: Mgr. Lucie Tučková / I. 773
Značka: OŽP/Tuč

Obecní úřad Mrač
Mrač č.p. 14
257 21 POŘÍČÍ NAD SÁZAVOU

STANOVISKO K VYHODNOCENÍ VLIVŮ ÚZEMNĚ PLÁNOVACÍ DOKUMENTACE NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

podle § 10i zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

I. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

1. Název koncepce: ZMĚNA Č. 2 ÚZEMNÍHO PLÁNU SÍDELNÍHO ÚTVARU MRAČ

2. Umístění koncepce: kraj: Středočeský
obec: Mrač
katastrální území: Mrač

3. Předkladatel koncepce: Obec Mrač

4. IČ předkladatele: 00 23 22 71

5. Zpracovatel koncepce (územního plánu): Ing. arch. Marie Horváthová
Volyňská 14, 100 00 Praha 10

6. Zpracovatel vyhodnocení: Mgr. Jana Švábová Nezvalová, Svitavy; ze společnosti AMEC, s.r.o., Křenová 58, 602 00 Brno; držitel autorizace MŽP pro posuzování vlivů na životní prostředí dle § 19 cit. zákona (autorizace č.j. 32190/ENV/09).

II. PRŮBĚH POSUZOVÁNÍ

1. Návrh zadání územního plánu:

Na základě předloženého návrhu zadání změny č. 2 ÚPSÚ Mrač (zpracovaného v září 2009) Krajský úřad uplatnil požadavek na vyhodnocení vlivů změny územního plánu na životní prostředí ve smyslu § 10i odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, dle koordinovaného stanoviska k návrhu zadání změny č. 2 ÚPSÚ Mrač č.j. 144593/2009/KUSK-OŽP/Tuč ze dne 5.10.2009.

2. Koncept územního plánu:

Na základě schváleného zadání změny č. 2 ÚPSÚ Mrač Zastupitelstvem obce Mrač (ze dne 11.11.2009) bylo upuštěno od zpracování variant řešení změny ÚPSÚ (konceptu).

3. Společné jednání o návrhu

Dne 19.4.2011 obdržel Krajský úřad od Obecního úřadu Mrač oznámení společného jednání o návrhu změny č. 2 ÚPSÚ Mrač, pod č.j. 103/2011 ze dne 18.4.2011, v souladu s § 50 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů (stavební zákon).

Návrh změny č. 2 ÚPSÚ Mrač obsahuje vyhodnocení vlivů změny č. 2 ÚPSÚ Mrač na udržitelný rozvoj území, včetně vyhodnocení vlivů změny č. 2 ÚPSÚ Mrač na životní prostředí (dále jen vyhodnocení SEA) podle ustanovení § 10i zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon), které rámcově odpovídá příloze stavebního zákona. Vyhodnocení SEA bylo zpracováno v prosinci 2010, přílohou je Akustická studie a Hodnocení vlivu na krajinný ráz.

III. HODNOCENÍ KONCEPCE

1. Charakter a rozsah koncepce

Změna č. 2 ÚPSÚ Mrač řeší jednu lokalitu označenou Z2-1, resp. změnu využití plochy "zemědělská orná půda" v jihozápadní části území obce Mrač v návaznosti na stávající zastavitelné plochy s funkcí výroba a skladování a koridor silnice I/3. Funkční využití nově navrhovaného zastavitelného území je navrženo pro „plochy výroby a skladování (V)“ a „zeleň ochranná a izolační (ZO)“. Rozsah plochy k nezemědělskému využití je celkem 6,29 ha půdy, z toho 1,33 ha zařazené do II. (21,14 %) a 4,95 ha do III. třídy ochrany dle BPEJ (78,86 %). Důvodem pro zpracování předkládané změny č. 2 ÚPSÚ Mrač je požadavek podnikatelského subjektu, který má zájem na vybudování nového závodu pro výrobu betonových výrobků.

Napojení zájmové lokality bude řešeno z místní komunikace, která byla dříve, před vybudováním přípojky z dálnice D1, zařazena do silniční sítě jako silnice I. třídy, mezinárodní tah Praha - České Budějovice. Komunikace bude v rámci návrhové plochy upravena a její technický stav bude vyhodnocen s ohledem na zajištění odpovídajících parametrů pro příjezd vozidel k budoucí ploše a možný nárůst dopravy. Změnou nedochází k novému dopravnímu napojení na silnici III. třídy vedenou z Mrače do Poříčí nad Sázavou, vylučuje se možnost dopravního napojení na silnici I/3.

Území bude mít samostatně řešeno odkanalizování plochy a zdroj pitné vody. Dešťové vody budou likvidovány v rámci výrobního areálu. Nesmí dojít ke zhoršení odtokových poměrů v území. Lokalitou prochází hlavní meliorační zařízení, které nebude zatrubněno a musí být při konkrétním technickém řešení zohledněno. Řešeným územím prochází venkovní elektrické vedení VN a je předpoklad, že napojení bude realizováno v rámci areálu a při zpracování územní studie bude vyřešena možnost umístění a připojení nové trafostanice. Zásobování plynem bude řešeno samostatně. Obec Mrač není v současné době plynofikována. Změnou se nemění pravidla odpadového hospodářství v obci Mrač. Podrobnější řešení technického vybavení bude navrženo územní studií a v dalších stupních projektové přípravy.

2. Souhrnná charakteristika předpokládaných vlivů koncepce na životní prostředí z hlediska jejich velikosti a významnosti

Z hlediska významnosti vlivů koncepce na životní prostředí byly hodnoceny především možné vlivy na odtokové poměry v území, změny v uspořádání sídla a krajiny a dále zhodnocení dopadů změny na krajinný ráz.

Z hlediska vlivů na veřejné zdraví byly jako problémové hodnoceny následující okruhy:

- Z hlediska vlivu na kvalitu ovzduší je hlavním zdrojem znečišťování ovzduší na katastru obce komunikace I/3, respektive provoz motorových vozidel na této komunikaci.

Významnými emitovanými škodlivinami jsou plynné látky (NO_x, CO, benzen, atd.) a prach. Zdrojem emisí prachu je v současnosti zejména areál dobývacího prostoru na stavební kámen společnosti Kamenolom ČR. Z hlediska dalšího vývoje obce je třeba věnovat pozornost snižování prašnosti z těchto plošných zdrojů.

- V případě hlukové zátěže platí, že hlavním zdrojem hlukových emisí na katastru obce je komunikace I/3, respektive provoz motorových vozidel na této komunikaci, která vede na přivaděč na D1. V obci je několik menších podnikatelských záměrů, které však výrazně negativně neovlivňují hlukovou situaci v obci. Uvedené informace potvrzuje akustická studie, která je přílohou vyhodnocení SEA, podle které umístěním výroby betonových výrobků na lokalitu změny č. 2 (plochu Z2-1) nedojde k významnému navýšení hygienických limitů. Podmínkou pro plnění hygienických limitů v areálu je plnění limitů z umístěných technologických zdrojů a dopravy, které byly stanoveny v akustické studii. Poté lze konstatovat, že hluková situace v území nebude změnami významně dotčena.

Hodnocení dalších dotčených zájmů:

Změnou dojde k nezemědělskému využití plochy 6,29 ha orné půdy, zařazené do II. a III. třídy ochrany dle BPEJ. Navrhovaná změna je zpracována pro konkrétní záměr, umístění výrobního areálu, který není možné umístit v zastavěném území obce ani v plochách vymezených platným ÚPSÚ pro výrobní zónu, neboť tyto plochy bezprostředně sousedí s plochami pro bydlení. Plochy výroby a skladování navazují na zastavitelné území obce stejného funkčního využití, přesto jsou navrženy v blízkosti zastavěného území obce (plochou pro bydlení). Toto řešení vylučuje umístění provozů, které by mohly negativně ovlivnit kvalitu bydlení v navazujícím území.

Hodnocení vlivu na krajinný ráz je samostatnou přílohou vyhodnocení SEA, hodnotí však samotný záměr, nikoli funkční využití plochy. Posuzovaný záměr představuje plošně i výškově významnou stavbu (výška objektů cca 20 – 28 m), jejíž parametry mohou mít negativní vliv v území. Stavba může také ovlivňovat typický ráz doposud nerušených horizontů, které tvoří důležitý rys krajiny a zesilovat uplatnění podobných prvků technicistní povahy. Podle závěrů analýzy navrhovaná výstavba výrobního areálu představuje v omezené míře rušivý zásah znaků jednotlivých charakteristik krajinného rázu, přičemž tento zásah je hodnocen jako slabý či střední. V blízkých pohledech je míra zásahu vyšší, ale v celkových panoramatech je malá.

Odtokové poměry v území jsou hodnoceny jako řešitelné navrženými opatřeními v rámci další fáze projektové přípravy při respektování melioračního zařízení a za dodržení současných odtokových poměrů v území (maximální podíl zpevněných a zastavěných ploch).

Lokalita nezasahuje do žádného ze skladebných prvků územního systému ekologické stability ani do významných krajinných prvků či jiného chráněného území. Z hlediska vlivu na zdraví obyvatel z koncepce přímo nevyplývají negativní vlivy přesahující únosnou míru. Vlivy na flóru, faunu a ekosystémy, ochranné podmínky PUPFL, podzemní a povrchové vody, kvalitu ovzduší, hluk a krajinný ráz jsou řešitelné v míře únosného zatížení za předpokladu uplatnění eliminačních opatření.

Zpracovatel SEA dospěl k závěru, že při respektování podmínek a doporučení navržených ve vyhodnocení SEA změna územního plánu nevyvolá závažné střety s ochranou životního prostředí a se zájmy ochrany veřejného zdraví.

3. Návrh opatření k prevenci, vyloučení, snížení, popř. kompenzaci nepříznivých vlivů koncepce na životní prostředí

Pro funkční plochu “Plochy výroby a skladování (V)” vymezenou v lokalitě Z2-1 platí regulativy dle platného územního plánu sídelního útvaru podle vyhlášky Obce Mrač č. 1/98 a změny č. 1 vydané dne 17.9.2008 jako opatření obecné povahy, které se mění doplněním článku 11a odstavcem “Stanovení podmínek pro využití území v lokalitě Z2-1 změny č. 2 ÚPSÚ”.

Dála byla na základě vyhodnocení vlivů na životní prostředí navržena opatření pro

předcházení, snížení nebo kompenzaci zjištěných nebo předpokládaných negativních vlivů na životní prostředí, uvedená v kap. 7. *Popis navrhovaných opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech závažných negativních vlivů na životní prostředí* vyhodnocení SEA.

Lze předpokládat, že při realizaci koncepce (u rozvojových výrobních ploch) mohou konkrétní záměry podléhat režimu zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Pro řešenou lokalitu změnou ÚPSÚ je pro její změnu využití také požadováno prověření územní studií s následujícími pokyny pro její zadání:

- sledovat dopad architektonického řešení na krajinný ráz,
- vyřešit napojení lokality na komunikační síť,
- vyřešit napojení lokality na síť technické infrastruktury,
- navrhnout plochu pro požární nádrž a retenční opatření,
- navrhnout zemní val a ochrannou a izolační zeleň,
- navrhnout zeleň v areálu,
- respektovat ochranná pásma stávající technické infrastruktury,
- respektovat hlavní meliorační zařízení,
- prověřit potřebu využití celé plochy lokality a stanovit pořadí změn v území (etapizaci) tak, že do 1. etapy výstavby bude zařazena severní část lokality; jižní část, za melioračním kanálem, bude územní studií posouzena a případně zařazena do 2. etapy výstavby.

4. Varianty z hlediska vlivů na životní prostředí

Změna ÚPSÚ byla řešena v jedné variantě, byla tedy vyhodnocena nulová varianta neprovedení změny funkčního využití.

IV. STANOVISKO

Na základě předloženého vyhodnocení vlivů na životní prostředí (SEA)

v y d á v á

Krajský úřad Středočeského kraje, Odbor životního prostředí a zemědělství, jako příslušný úřad podle § 22 písm. e) zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), v platném znění, v souladu s § 10i téhož zákona, z hlediska přijatelnosti vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví

n e s o u h l a s n é s t a n o v i s k o

k vyhodnocení vlivů

změny č. 2 územního plánu sídelního útvaru Mrač

na životní prostředí.

Z procesu posuzování vlivů změny č. 2 územního plánu sídelního útvaru Mrač na životní prostředí vyplynulo:

S ohledem na charakter koncepce a dané lokality v návaznosti na princip předběžné opatrnosti (§ 13 zákona č. 17/1992 Sb., o životním prostředí) nebylo v průběhu procesu posuzování vlivů koncepce na životní prostředí jednoznačně prokázáno, že společenský zájem na realizaci koncepce významně převažuje nad zájmy ochrany životního prostředí a veřejného zdraví.

Z hlediska výše uvedených předpokládaných vlivů při hodnocení záměru přihlédl Krajský úřad z hlediska významnosti zejména k:

- ovlivnění kvality ovzduší a hlukové situace

- ovlivnění pohody obyvatel
- rozsahu a záborům zemědělské půdy
- ovlivnění krajinného rázu
- ovlivnění vodohospodářských poměrů, potenciálnímu ohrožení podzemních a povrchových vod (zejm. odvodnění území a ovlivnění kvality vody v recipientu, ohrožení zdroje pitné vody)

Při komplexním zvážení všech souvislostí na základě předložených podkladů, vyjádření dotčených orgánů a hodnocení všech potenciálních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví dospěl orgán státní správy k závěru, že předmětný návrh koncepce, navrhované funkční využití plochy Z2-1, je v daném území nerealizovatelné a nelze akceptovat potenciální vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví v území, které je již v současnosti zatěžováno zejm. vlivy dopravy, hluku, emisemi.

Předložené vyhodnocení SEA, včetně studie akustické situace a hodnocení vlivu na krajinný ráz v řešeném území odhaluje zásadní problémové okruhy z hlediska potenciálních vlivů na životní prostředí a veřejné zdraví, jejichž řešení přesouvá do dalších fází realizace změny územního plánu (územní studie a projektová EIA), tyto vlivy hodnotí jako akceptovatelné při dodržení navržených podmínek a opatření.

Z hlediska významnosti vlivů koncepce na životní prostředí byly hodnoceny především potenciální vlivy na odtokové poměry v území, změny v uspořádání sídla a krajiny a dále zhodnocení dopadů změny na krajinný ráz a vlivy na veřejné zdraví.

Z hlediska vlivu na kvalitu ovzduší v obci je hlavním zdrojem znečišťování ovzduší na katastru obce komunikace I/3, respektive provoz motorových vozidel na této komunikaci, dále je významným zdrojem emisí prachu areál dobývacího prostoru na stavební kámen. Z hlediska dalšího vývoje je tedy nutné věnovat pozornost snižování prašnosti z těchto liniových i plošných zdrojů.

Hlavním zdrojem hlukových emisí je komunikace I/3, respektive provoz motorových vozidel na této komunikaci. Podle hodnocení akustické situace v území a vzhledem k současnému zatížení území hlukem z dopravy Krajská hygienická stanice – územní pracoviště v Benešově vydala nesouhlasné stanovisko. Akustická studie hodnotí vlivy konkrétního záměru a související dopravy a v závěrech navrhuje podmínky, které se neshodují s podmínkami ve změně územního plánu (jsou zapracované jen částečně a navíc na úrovni územního plánu jsou nezpracovatelné). I přes tyto navržené podmínky lze důvodně předpokládat, že další fáze posuzování konkrétního záměru prokáže významné střety zájmů z tohoto pohledu a neakceptovatelnost umístění záměru takového rozsahu v blízkosti obce Mrač. Nelze tedy souhlasit s využitím ploch, které by mohlo současnou situaci ještě zhoršit při předpokládaném navýšení nákladní dopravy vedoucí i sousedními obcemi.

Změnou dojde k nezemědělskému využití plochy 6,29 ha orné půdy, zařazené do II. a III. třídy ochrany dle BPEJ. Vyhodnocení SEA uvádí, že navrhovanou změnu (pro umístění výrobního areálu) není možné umístit v zastavěném území obce ani v plochách vymezených platným ÚPSÚ pro výrobní zónu, neboť tyto plochy bezprostředně sousedí s plochami pro bydlení. Přesto je navržená plocha spolu s obslužnou komunikací a související dopravou v takové vzdálenosti od současné obytné zástavby (do 100 m), že lze předpokládat negativní ovlivnění kvality bydlení v navazujícím území. Toto řešení vylučuje umístění provozů navrhovaného rozsahu. Zároveň obec dosud nevyčerpala stávající potenciál volných ploch pro výrobu a skladování, které byly navrženy ve změně č. 1 ÚPSÚ; plochy v celkovém rozsahu přes 14 ha na méně kvalitních půdách, i když ve větší blízkosti obytného území než navrhovaná plocha Z2-1.

Nové zastavěné a zpevněné plochy znamenají zábor zemědělské půdy velkého rozsahu, čímž se významně zhorší podmínky vodní retence. Územní plán by měl být koncipován s cílem harmonického a komplexního rozvoje sídla a připravovat nové plochy pro průmyslovou výrobu a sklady a jiné aktivity až po využití stávajícího potenciálu apod. Z hlediska ochrany zemědělského půdního fondu lze předpokládat negativní dopady na uspořádání a tím porušení ustanovení § 4 zákona č. 334/1992 Sb., o ochraně zemědělského půdního fondu, ve znění pozdějších předpisů.

Umístění areálu ve volné krajině na zemědělské půdě bude vytvářet nežádoucí estetické a krajinářské pohledy. Z hlediska krajinného rázu nelze jednoznačně souhlasit se závěry hodnocení vlivu na krajinný ráz. Zásah do krajinného rázu je hodnocen jako únosný a jsou navržena opatření pro zmírnění vlivů na krajinný ráz (realizace vzrostlé zeleně, popř. v kombinaci s navrženými terénními valy) za účelem odclonění záměru od obytných území (i budoucích) a jeho lepšího začlenění do krajiny. Změna ÚPSÚ navrhuje umístění plochy pro výrobu bez bližší specifikace prostorových regulativů. Na str. 39 vyhodnocení SEA se uvádí: „V rámci navrhovaných regulativů využití plochy v návrhu územního plánu je zajištěno sledování dopadu architektonického řešení na krajinný ráz, bude určena max. výška staveb, procentuelní zastavěnost celkové plochy (bez zpevněných ploch)..“ Navržená změna koncepce však nestanoví žádné prostorové regulativy z hlediska vlivu na krajinný ráz v území. Městský úřad v Benešově – Odbor životního prostředí vyjádřil připomínky k vyhodnocení podmínek ochrany krajinného rázu ve smyslu § 12 odst. 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení vodohospodářských poměrů opomíjí blízkost zdroje pitné vody a jeho ochranného pásma. Ochrana vodního zdroje je do určité míry zajištěna ve změně č. 1 ÚPSÚ Mrač (podle které nejsou přípustné v oblasti dotčené ochranným pásmem vodního zdroje stavby, činnosti a zařízení, díky nimž by mohlo dojít k ohrožení zdroje vody). Navržená změna koncepce však nestanoví žádné prostorové regulativy z hlediska možného ovlivnění odtokových poměrů v území.

V návrhu stanoviska ve vyhodnocení SEA byla doporučena opatření pro předcházení, snížení nebo kompenzaci všech zjištěných nebo předpokládaných závažných záporných vlivů na životní prostředí. Předpokládaná koncepce však ani při dodržení daných navržených opatření, která nejsou zcela zapracovatelná na úrovni územně plánovací dokumentace, dostatečně neeliminuje potenciální negativní vlivy na životní prostředí a veřejné zdraví. Proces posuzování dle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, je komplexním hodnocením a zahrnuje tedy nejen vlivy na zdravotní stav obyvatelstva, ale i vlivy na složky přírodní. Je proto nutné za jeho důležitý faktor považovat současný stav zatížení obyvatel, zachování vodohospodářských poměrů a kvality a vydatnosti vodního zdroje, míru ovlivnění krajinného rázu a zábor kvalitní zemědělské půdy.

Zároveň Krajský úřad upozorňuje na § 10i odst. 5 zákona č. 100/2001 Sb., podle kterého je schvalující orgán povinen ve svém usnesení o schválení územně plánovací dokumentace zdůvodnit, jak zohlednil stanovisko k vyhodnocení vlivů na životní prostředí. Toto usnesení je povinen zveřejnit.

Ing. Josef Keřka, Ph.D.
vedoucí odboru životního prostředí
a zemědělství